

Tre produktivitetshæmmende reguleringsområder

Manglende adgang til risikovillig kapital, konkurrenceforvridende regulering, høje priser på varer og serviceydelser til produktion samt en bureaukratisk miljø- og byggeregulering hæmmer produktivitetsvæksten i danske industrivirksomheder.

Alligevel har industrien formået at trække stigningen i produktiviteten op.¹ Det kan bl.a. tilskrives, at industrien er udsat for et udenlandsk konkurrencepres, som fremtvinger innovative processer og effektive organisationsformer. Det står i modsætning til de mange overvejende små hjemmemarkedsorienterede service- og byggevirksomheder, som ikke har formået at opnå industriens stordriftsfordele.

Begrænset adgang til kapital

Vanskeligheder med adgang til finansiering er en af de største hindringer for investering i nye produkter, forretningsmodeller mv. Adgang til risikovillig kapital er afgørende for at udvikle nye og eksisterende virksomheder. Mange mindre virksomheder mangler kapital til sunde projekter, mens store internationale industrivirksomheder har behov for at tiltrække koncerninterne investeringer. Bedre adgang til alternativ finansiering og mere synlige SMV-markeder for investorer kan tiltrække investorer og øget likviditet:

- Vækstfonden bør alene foretage kreditvurdering af virksomheder ved Vækstlån.
- Vækstlansordningen bør tilbyde større lån senere end første investeringsrunde.
- Vækstfonden bør kunne investere i den samme venturefond med andre investorer.
- Der bør stilles færre politiske krav til nye venturefonde under Dansk Vækstkapital ATP og LD bør have lov at opnå bestemmende ejerandel i finansielle institutioner.
- Der bør sikres en smidig dansk implementering af Basel III og Solvency II regler.
- Retningslinjer for statsstøtte i EU, herunder for risikokapital, bør tages op til revision.
- Flersidede handelssystemer i EU bør have betegnelsen SMV-vækstmarkeder.
- Det bør være lettere at opnå informationer af høj kvalitet om noterede SMV'er.
- Reglerne om regnskabsaflæggelse for noterede SMV'er bør forenkles og forbedres.
- Der bør være bedre adgang til oplysninger om lokale og regionale finansieringskilder
- Standardvurdering af SMV'ers kreditværdighed skal suppleres med kvalitativ rating
- Bedre oplysninger om fordele og omkostninger ved notering for mellemstore firmaer.

Konkurrenceforvridende regulering

Dansk miljølovgivning bygger på principper fra miljøbeskyttelsesloven i 1974 med efterfølgende justeringer og tillæg som følge af EU-miljølovgivning. Det har resulteret i en kompleks og utidssvarende regulering med tung administration og lang sagsbehandlingstid

¹ Danmark op i gear – DI's produktivitetspanel, Bilag 2: Produktivitetsforskelle på tværs af brancher (2013)

for produktion og byggeri. Danske industrivirksomheder oplever, at myndigheder i konkurrentlande er mere imødekommende over for deres behov for hurtig og fleksibel sagsbehandling. Herudover fortolkes EU-reguleringen meget tekstnært af de danske myndigheder, hvilket stiller virksomhederne i en dårlig konkurrencesituation sammenlignet med andre EU-lande. Miljølovgivningen bør derfor opdateres, så den understøtter moderne virksomheder på omskiftelige markeder og fortsat lever op til standardiserede miljøkrav:

- Der bør foretages hurtigere og enklere miljøgodkendelse af etablering eller udvidelse.
- Miljøregulering bør have større sammenhæng med miljøudfordringer og EU-regler.
- Klagebehandling af miljøgodkendelser bør være nemmere og hurtigere.
- Der bør indføres maksimale sagsbehandlingstider for miljø- og byggesagsbehandling.
- Det skal være muligt at få en miljøgodkendelse sammen med en byggetilladelse.
- Oplysningspligten bør stå mål med myndighedernes reelle behov for oplysninger.
- Myndighederne bør sørge for, at der er klarhed om oplysningskrav tidligt i processen
- Produktionsloft bør erstattes med udledningsloft, som tilskynder til miljøinnovation.
- Kontrolbesøg bør minimeres ved at genbruge oplysninger på tværs af myndigheder.
- Håndhævelse og administration af EU-miljøkrav skal harmoniseres, især i Danmark.
- Øget koordinering mellem flere myndigheders krav til nye produktionsfaciliteter.
- Tekniske standarder og krav om autorisationer bør opblødes for at åbne markedet op.

Høje byggeomkostninger

Høje byggepriser gør det dyrt at opføre produktionsfaciliteter i Danmark. Flere industrivirksomheder peger på manglende konkurrence i bygge- og anlægssektoren som årsagen.² Det begrænsede konkurrencepres for hjemmemarkedsorienterede virksomheder kan bevirke, at aktørerne mere betragter hinanden som kolleger end som konkurrenter. Samtidig medfører nationale tekniske standarder i byggeriet, at udenlandske aktører holdes ude. Teoretisk set skaber dette grobund for karteldannelse og ulovlige prisaftaler.

Byggeaktørerne peger selv på, at en kompleks og opdelt byggebranche med mange små virksomheder gør det svært at skabe samme produktivitetsforbedringer som i industrien.³ Byggeriets opgaver varetages af mange selvstændige aktører, som samles i nye samarbejdsrelationer fra sag til sag i de mange unikke byggeprojekter på byggepladserne. Dermed videreføres læring fra tidligere projekter ikke og viden og innovationspotentiale, som kan optimere ressourcer og tid, går tabt. Da erhvervsstrukturen samtidig er præget af få store byggevirksomheder, arbejdes der mindre med stordriftsfordele end i udlandet.

Derfor bør det offentlige tilskynde byggevirksomhederne til at standardisere og industrialisere produkter og arbejdsprocesser bl.a. via intelligent indkøbspolitik. Under det store kommunale boligbyggeri i 1960'erne fik svenske myndighedskrav byggeaktørerne til

---

² Hvordan fastholder vi og skaber nye danske industriarbejdspladser? Konferenceoplæg af tænketanken Kraka (2013)

³ Fx Fokus på Bygningsrenovering – syv initiativer fra byggebranchen. Realdania (2013) og Produktivitet i byggeriet – en analyse af mulighederne for at forbedre produktiviteten i byggebranchen. BAT-kartellet (2010)

at tilbyde helhedsløsninger med effektive og gentagne samarbejder. Samt til at indgå i sammenlægninger der udnyttede stordriftsfordele og industriel fabrikation.

- Det offentlige bør drive helhedsløsninger, sammenlægninger og præfabrikation frem ved at gøre ønskede omkostninger og løsninger og kvaliteten klart før udbuddet.
- De offentlige bygge- og anlægsudbud bør koordineres, så aktørsamarbejdet kan bibeholdes mellem byggerier, og samtlige processer kan optimeres og standardiseres.
- Der bør føres skrapere tilsyn med kartel- og monopoldannelse i bygge- og anlægssektoren af forbruger- og konkurrencemyndighederne.
- Danske produktkrav bør harmoniseres med europæiske, sekundært tyske, standarder for at åbne byggevaremarkedet op for konkurrence og tilskynde til øget produktivitet.
- Der bør udskrives konkurrencer om innovative løsninger på standardiseret og omkostningseffektivt offentligt byggeri, hvor byggeaktører konkurrerer på nye ideer.
- Der bør udvikles serielle standardløsninger inden for offentligt bygge- og anlægsarbejde med tilstrækkeligt volumen, som er attraktive for bygherrerne.
- Der bør oprettes én offentlig kontakt, som koordinerer arbejdet på tværs af myndigheder for at sikre sammenhængende, hurtig og enkel byggesagsbehandling.
- De offentlige myndigheder skal hjælpe med at finde eller tilbyde de mest attraktive byggegrunde til produktionsvirksomheder, som vil etablere nye produktionsanlæg.